

skupni izdatki 105 milijard dolarjev. Izvedba načrta je odvisna od stališča Roosevelta, ali bo pristal na predloge v celoti, ali pa le delno, nadalje od stališča kongresa (parlamenta) in končno od načina financiranja. Denar bi se porabljal za regulacijo rek, zboljševanje prometnih sredstev, izrabljanje prirodnih zakladov in organizacijo gospodarstva. Med drugim predlaga urad, naj bi se vsako leto opustilo približno 8 milijonov manj plodne zemlje, na drugi strani pa naj bi se pričela obdelovati nova kmetijska področja. Uvedla naj bi

se tudi kontrola pašništva, razširili naj bi se državni gozdovi in nacionalni parki. Posebno vestno se imajo izkoriščati vodne sile ter izvesti ukrepi zoper nevarnost poplav. Izkoriščanje prirodnih zakladov naj bi se postavilo pod javno nadzorstvo. Končno naj bi se osnovali posebni uradi za javna dela na kopnem, za melioracije in za pridobivanje prirodnih zakladov.

Indija zvezna država. Dne 19. decembra t. l. je sprejela višja zbornica v Londonu zakonski predlog o novi ustavi Indije na zvezni podlagi.

PO SVETU KATOLIŠKEM

Starokatoličani. Ljudje so o njih slabo poučeni. Nekatere zapeljuje ime k mnenju, da je to neka stara oblika katolicizma. Drugi domnevajo, da bi to bila neka narodna cerkev, prikrojena posebej za Jugoslovane. Vsa ta domnevanja so napačna. Starokatolicizem ni star, marveč mlad, ker je nastal še le po l. 1871, ko je vesoljni cerkveni zbor v Vatikanu (v Rimu) proglasil versko resnico o papeževi nezmotljivosti. Proti tej verski resnici, ki jo je katoliška cerkev od svojega početka poznala in priznala, so se dvignili nekateri nemški profesorji, ki so se čutili ogrožene v svoji profesorski nezmotljivosti. Odpadli so od katoliške cerkve ter ustanovili lastno cerkveno organizacijo. Starokatolicizem torej ni »stara«, niti ni katolicizem, marveč podoba protestantizma. Njegovo rojstvo na nemških tleh in podpora nemškega kanclerja Bismarcka, ki jo je užival, obenem osvetljuje njegov narodnostni značaj: od odpadlih nemških profesorjev ustanovljena cerkev vendar ne more biti slovanska narodna cerkev! Dejansko v Jugoslaviji tudi ni. To so med drugim dokazali dogodki, ki so se početkom meseca decembra dogodili v Starih Jankovcih blizu Vinkovcev v Sremu. Tam je namreč imel svečano službo božjo starokatoliški škof Kalodjera. Ob tej priliki so starokatoliški napadli dva hrvatska kmeta, ki sta želela, naj jim na ulici napravijo prostor, da moreta s svojima vozoma mimo njih. Mesto da bi se jima toliko ognili, da bi mogla z vozom mimo, so ju v svoji drznosti napadli in podrli na tla. V silobranu je eden izmed kmetov potegnil revolver ter ustrelil, njegov 17letni brat je potegnil v obrambo žepni nožič. Posledica je bila ta: eden starokatolik je bil težje ranjen, dva pa lažje. Kdo so starokatoliški v Starih Jankovcih? Mar Hrvati ali Srbi? Ne. Madžari so, odnosno pomadžarjenci. Nekdaj so bili Stari Jankovci čisto hrvatsko selo. Pred 70 leti so se tamkaj začeli naseljevati Madžari. Dobili so svoje madžarske šole. Vršila se je načrtna madžarizacija slovanskega življa. Ti Madžari so bili celo tako drzni, da so l. 1893 po madžarskem ministru Tiszi zatožili v Rimu velikega Jugoslovana, hrvatskega škofa dr. Strossmayerja, češ, da je prevelik prijatelj Srbov. Zakaj so ti Madžari, odnosno pomadžarjenci odpadli od kato-

liške cerkve v starokatoliško? Radi jugoslovanstva? Ne, marveč radi madžarstva. Imeli so prej v katoliški cerkvi svojo službo božjo, pri kateri se je ob določenem času pridigovalo v madžarskem jeziku. To pa jim ni bilo dovolj, hoteli so celo župnijo pomadžariti ter zahtevali izključno madžarsko božjo službo. Ker djakovski škof v to ni mogel privoliti, so zaigrani voditelji z nekimi drugimi osebami odpadli ter postali starokatoliški. Doslej je odpadlo 53 oseb. Škof Kalodjera je kajpada pohitel med te ljudi in njegov vikar (namestnik) Cserecek jim je pridigoval v madžarskem jeziku. Ko je bila služba božja končana, so ojunčeni Madžari napadli domačina-kmeta ter jima opsovali »hrvatsko mater«. Tako dela starokatolicizem za »narodnostno« idejo v cerkvi.

Ko nabiraš za uboge... Zima je predurmi. Bolniki in siromaki se je nič kaj ne veselijo. Ni kuriva, ni hrane, ni obleke. Krščanska dobrodelnost mora vršiti svojo nalogo, ki je danes nujnejša kot kdaj poprej. Večletna kriza pritiska vedno hujše, krog brezposelnih in siromakov je vedno večji. Kdor se ne bo v sedanjih časih zavedal svoje dolžnosti, ki mu jo nalaga ljubezen do bližnjega, se te dolžnosti sploh nikdar ne bo zavedel. In tak ni kristjan, kakor bi moral biti po božji volji in po zgledu našega Zveličarja. V mrzlem zimskem ča-

siti z mrzlim srcem in zaprto roko mimo siromakov in vseh, ki trpijo bedo in pomanjkanje, je ne samo nekrščansko, marveč tudi nesocialno. Da bo podpora siromakom, bolnikom, zlasti siromašnim otrokom splošnejša ter izdatnejša, jo je povsod treba organizirati. Organizirati nabiranje darov ter prispevkov, urediti tudi pravilno razdelitev. Nabiranje prispevkov in darov ni lahka stvar, ker trči na mnogih, žal premnogih mestih ne samo na gluha ušesa, marveč tudi na prezir in zasmeh. To naših vrljih nabiralcev in požrtvovalnih nabiralk ne sme oplašiti. Saj se od prezira in zasmeha tudi ne dajo oplašiti budistični (poganski) menihi na Japonskem. V tej deželi je tudi veliko, ogromno veliko siromaštva. Budistični menihi vprizarjajo zbirke po večjih mestih. V to svrhu se postavijo v vrsti na kakšnem javnem prostoru. Njihove roke so sklenjene k prošnji, pred njimi stoji velika nabiralna košara. Nad njo je velik lepak s tem napisom: »Predmet smo prezira, zasmeha in zasramovanja. Posmehujejo se nam ter nas zasmehujejo. Mi sami trpimo pomanjkanje. Vendar dvigamo roke k prošnji ne za nas, marveč za uboge. Prosimo vas: vrzite v nabiralnik tudi vi kak dar!« Ako so pogani zmogni takšnega samozatajevanja, ko gre za pomoč ubogim in trpečim, ali mi kristjani ne bi zmogli še večjega samozatajevanja in še večje požrtvovalnosti in radodarnosti!

Cenj. čitateljem!

Zadnjo številko v letu 1934 smo morali dati na pešto radi božičnih praznikov 24. decembra. Nekateri naročniki bodo prejeli zadnjega letošnjega »Gospodarja« komaj do nedelje 30. decembra. Dopisniki in čitatelji naj nam oprostijo, ker nismo mogli vpoštevati radi praznikov raznih božičnih novic in dopisov. Priide vse na vrsto v prvi številki v Novem letu 1935.

NOVICE

Osebnosti.

Duhovniške vesti. Novi ptujski prošt g. Ivan Greif je bil imenovan za dekana dekanije Ptuj. — Za pravega kn.-šk. konz. svetovalca in naddekana v naddekanatu ob Savi je imenovan g. dr. Ivan Žagar, stolni kanonik v Mariboru. — Za dekana sta imenovana gg.: mons. Franc Ksaver Meško, Nj. Svetosti častni komornik, dekanjski upravitelj in župnik v Selah pri Slovenjgradcu in Jožef Žekar, dekanjski upravitelj in nadžupnik v Rogatecu, za dekanijo Rogatec. — Oskrbovanje župnije Turnišče je poverjeno vlč. g. Antonu Rantaša, ekspozitu v Veliki Polani (Prekmurje). — Nastavljen je bil č. g. Janez Lovšin, bivši provizor pri Sv. Petru na Kronske gori, kot kaplan pri Sv. Jederti nad Laškimi.

Nesreče.

Požar v predilnici. Dne 19. decembra na večer je pričelo goreti v skladišču za bombaž v Hutterjevi veliki tovarni v Melju pri Mariboru. Ogenj je nastal najbrž pri stroju za čiščenje vate. V bombažu je bil kak kamenček ali kak kosček železa, ki je dalo iskro. Iskra je odskočila med bombaž, kar je povzročilo tlenje. Mariborski gasilci so ogenj hitro udušili. Škoda znaša nekaj deset-tisoč Din.

Vagon sena zgorel na železniški progi. Na železniški progi med Pragerskem in Račami je zgorel vagon sena, ki je bil last vojaške uprave. Požar je najbrž zanetil iskra iz lokomotive.

Požar. V Arji vasi pri Celju je uničil ogenj zgornji del gospodarskega poslopja posestniku Sitarju. Zgorelo je tudi seno ter razni poljski pridelki. Neпоškodovan pa je ostal hlev, ki je obokan. Gasilcem gre zasluga, da ni šlo celo poslopje.

Širite „Slov. gospodarja!“

Razne novice.

SLOMŠEK PRVIKRAT PRI ŠT. PETRU
PRI MARIBORU.

Ko je leta 1833 Slomšek kot celovski škof napravil prvo daljše potovanje, se je od 13. do 16. septembra mudil prvič pri Št. Petru. Obiskal je tedanjega župnika in častnega kanonika Harman Gašparja, s katerim je sklenil iskreno prijateljstvo in pri katerem se je prav zadovoljnega počutil, kakor sam piše v svojih potopisnih črticah. Drugič je bil zopet pri Št. Petru leta 1844, ko se je v času od 7. do 15. septembra z velikimi slovesnostmi obhajal prenos telesnih ostankov sv. mučenca Faustina, kateri so bili do leta 1835 shranjeni v katakombah sv. Kalista v Rimu. Tej slovesnosti je prisostvoval tudi tedanji škof sekovski Roman. Ob tej priliki je Slomšek kot novoimenovani stolni kanonik imel slavnostno pridigo in je takrat tudi pri Št. Petru prvič pridigoval. Še dolgo dobo let potem je šel sloves, da lepše pridige pri Št. Petru še ni bilo, kot je bila Slomškova. Gotovo sta Slomšek in Glaser Marko, tedanji župnik, še potrdila ob tej priliki svoje prijateljstvo, a niti eden niti drugi nista mislila, kakšne velike in težavne naloge ju še čakajo. In res, Glaser je svoj delež pri poznejšem prenosu škofijskega sedeža od Št. Andraža v Labodski dolini v Maribor izvršil častno in z velikim trudom in požrtvovalnostjo, tako da ga po vsej pravici lahko imenujemo enega največjih sodelavcev Slomškovih. Slomšek je bil svojemu zvestemu sodelavcu tudi hvaležen. Na njegov predlog je bil Glaser imenovan l. 1859 častnim kanonikom. Slomšek je prišel sam k Št. Petru, da vpelje svojega najboljšega in zvestega prijatelja v novo čast. Tudi ta pridiga je dolgo ostala Šentpeterčanom v spominu.

Kot škof v Mariboru je Slomšek kaj rad prihajal k Št. Petru in k svojemu prijatelju Glaserju. Svoj godovni dan 17. januarja je redno obhajal pri Št. Petru in v podružni cerkvi Matere božje opravil sv. mašo. Šole, ki je vedno bila njegovo veselje, nikoli ni pozabil obiskati. Po cele dopoldneve se je mudil pri mladini, jo učil, spraševal in ji podajal zlatih nauk za življenjsko pot. Ves dopoldan ga ni bilo v župnišče, da so bili že v skrbi za njim; on pa je bil v šoli, v svojem najljubšem torišču. Zelo verjetno je tudi, da je Slomšek v družbi Glaserjevi obiskal precejšen del župnije. Po zaslugi Glaserjevi je bilo za časa Slomškovega škofovanja v Mariboru izdano tudi mašno dovoljenje za kapelico M. B. na Metavskem hribčku in da je to kapelico si Slomšek tudi sam ogledal.

Slomškovo smrt so obžalovali tudi Šentpeterčani, zlasti pa še njih dušni pastir Glaser Marko, ki je sledil Slomšku v večnost še le leta 1889, ko je skoraj 47 let zvesto pasel v oskrbo mu izročene šentpeterske župljane in skrbno čuval spomin na enega največjih škofov na prestolu lavantinske škofije.

Slomška in Glaserja ni več. Oba že uživata nebeško plačilo za veliko delo, storjeno našemu narodu, spomin na oba pa bo ostal med šentpeterskim do-

brim ljudstvom. Slomškov duh pa naj vse verne Slovence ohrani v ljubezni božji, da mu po močeh pripravimo prihod na oltar.

Bilanca sodnih taks za mesec november v naši dravski banovini znaša v kolonih 891.334 Din, oktobra pa 903.995 Din. Od imenovane svote odpade na okrožno sodišče v Mariboru 35.128 Din, na sresko sodišče 85.582 Din. V Celju na okrožno sodišče 16.707 Din, na sresko sodišče 85.582 Din. Najnižjo takse na svoto ima sresko sodišče v Žužemberku na Dolenjskem, namreč 2056 D.

Mladenka streljala na Hitlerja. Pred kratkem je bil aretiran predsednik Šlezije Brückner. Ko je zvedela 17letna Brücknerjeva hčerka o aretaciji očeta, se je odpeljala v avtomobilu v Berlin, kjer je oddala iz svojega vozila na Hitlerja v avtomobil več strellov. Hitler je bil ranjen. Njegovo spremstvo je začelo streljati proti avtomobilu Brücknerjeve hčerke. Atentatorica in njen sofer sta bila zadeta smrtno.

Boljševiška. Smo že poročali, da je bil v Leningradu ustreljen tajnik komunistične stranke Kirov. Morilca so seve takoj prijeli ter ga usmrtili s celotnim njegovim sorodstvom. Ta pokolj nikakor ni zadostoval rdečim krvolokom. Pričeli so si izmišljati in porivati v javnost govorice o dalekosežnih zarotah proti življenju sovjetskih mogočnjakov. Radi umora enega komunističnega kolovodje je bilo dosedaj ustreljenih 107 oseb.

Vse potrebščino kupite vedno v trgovinah
Senčar, Mala Nedelja, Ljutomer, Strigova. 1218

Obžalovanja vredni
slučaji.

Nevarna trojica pod ključem. V trgovino trgovca Kovača na Frankopanovi cesti v Mariboru je bilo vlomljeno. Vlomilci so odnesli raznega blaga za 10.000 Din in gotovine za 2600 Din. Policija je prijela 18. dec. 22letnega brezposelnega brivskega pomočnika Andr. Štruklja iz Trsta in njegova dva tovariša: brezposelnega kamnoseka Mirka Šapca in 25letnega brezposelnega delavca Franca Pianetski. Pri slednjem so našli celo par rokavic iz Kovačeve trgovine. Pianetski je priznal vlom in

Sedaj v mrzlih dneh potrebuje človek izdatnejše in krepkejše hrane, da ostane telo odporno proti prehladam in boleznim. Zato je priporočljivo, da zajtrkujete **Mirim kakao**, ki je zelo hranljiv in okrepujoč. Zavitek **Mirim kakao** za štiri osebe velja samo 1 Din.

Cenjeni naročniki!

Prosimo vas, da ne izgubite ali založite položnic! Položnica tudi stane denar! Če jo izgubite, morate zopet po drugo pisati, imate tudi sami stroške.

Sprejmite naš nasvet, pa nakažite naročnino še ta mesec! Čimpreje boste nakazali, tem preje boste brez skrbi!

Iz pisma našega naročnika:

»Hudo, hudo je za denar, tako ni bilo še nikdar!

A za sol in »Slov. gospodarja« — se mora najti gnarjal!»

povedal, da so ukradeno blago skrili v neki drvarnici v Radvanju in na Koskih.

Nezvestnega iz fantovskega prelepa so pripeljali v ptujsko bolnico 28letnega viničarja Ivana Rusa iz Majskega vrha v občini Pobrežje pri Ptuj.

Vlomi v Halozah. Haloze beležijo v zadnjem času kar tri vlome. Iz vinske kleti Berte Macunove na Gorenjskem vrhu je zginilo 26 litrov žganja. Iz vinogradnega stanovanja Štajerske hranilnice s sedežem v Podlehniku je zginilo na Turškem vrhu razno kuhinjsko orodje. Isti vlomilec je izpraznil na Turškem vrhu posestniku Jurgecu vse omare ter mu odnesel obleko. Orožniki so zaprli nekega osumljenca.

Dva vlomilca obsojena. Letos na Telovo je bilo vlomljeno na Selu pri Ihanu na Kranjskem pri krčmarici in posestnici Mariji Šiftar. Ko je bila Šiftarjeva na omenjeni praznik popoldne pri litanijah v cerkvi, je bilo odnešenih iz njene spalnice 67 bankovcev po 100 Din, za 5000 Din raznega kovanega denarja in nekaj zlatnine. Skupna škoda znaša 13.200 Din. Radi vloma so vtaknili pod ključ 26letnega Karla Koka in 36letnega Janeza Bartola. Oba sta glede spoštovanja tuje lastnine na slabem glasu. Tudi vlom pri Šiftarjevi sta tajila pred ljubljanskimi sodniki 18. dec. Bila sta obsojena prvi na 4 in drugi na 2 leti ječe.

Čebelni in kurji tatovi. V Mlaki pri Kočevski Reki se je zmenila trojica, da bode šla v bližnjo vas Hoče kratek čebela k posestniku Lovšinu. Njihov vodja Knöpsler Nikolaj, ki je strah širne okolice, si je preskrbel radi varnosti 2 para čevljev, da bi zabrisali morebitno sled. Z gasilsko sekuro so ponoči vlomili v čebelnjak in odnesli dvakrat po dva panja. V bližnjem gozdu so en panj razbili, čebele umorili in stresli na tla, satojve obesili na neko smreko, ostale panje pa skrili pod veje. Sum je kmalu padel na Knöpslerja in njegovo običajno družbo. Orožniki so dva pomagača prijeli. Oba sta kmalu priznala, da sta bila udeležena tudi pri kurjih tatvinah, ki jih je bila v teku spomladi in poletja cela vrsta. Devet posestnikov se je zandarjem pritoževalo, da jim je zmanjkalo skupno 28 kokoši. Orožništvo je oba pomočnika zaprlo, Knöpsler pa je pobegnil.